

VALENTIJN is een Nederlandse variant van VALENTINUS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Latijnse naam. Het tussenvoegsel '-in' geeft een verkleinvorm aan. Valentinus is afgeleid van het Latijnse bijvoeglijk naamwoord 'valens'; komt van het werkwoord 'valére' = 'sterk zijn', 'gezond zijn', 'van kracht zijn', 'geldig zijn', 'waard zijn' enz.

Valens betekent dus: 'sterk', 'krachtig', 'gezond', 'waardevol' enz.

*

Valentinus van Rome, Italië; priester & martelaar; † 269. Feest 14 februari.

Valentinus zou priester zijn geweest ten tijde van keizer Claudius II. Hij was zo wijs en deugdzaam dat hij niet alleen in hoog aanzien stond bij zijn medechristenen, maar zijn faam drong zelfs door tot de keizer. Deze wilde hem graag eens persoonlijk ontmoeten. Hij liet hem oproepen en vriendelijk vroeg hij hem: 'Als u zo verstandig bent, hoe komt u er dan bij die flauwe kul van dat bijgeloof over Christus aan te hangen? Ik zou u heel graag in mijn vriendenkring willen opnemen, maar dat zou wel betekenen dat u zich houdt aan de Romeinse goden.' Waarop Valentinus antwoordde: 'Dat zou u niet van mij verlangen, als u iets meer wist van de heerlijkheid Gods; dan zou u beseffen dat Christus zijn zoon is.' Op de vraag wat hij dan dacht over de aloude goden, zei Valentinus: 'Dat zijn alleen maar boze geesten.' Alle omstanders waren ontzet over dat antwoord en vonden dat deze godslasteraar de dood verdiende. Maar de keizer was onder de indruk en wilde deze christen graag nog wat beter leren kennen. De prefect echter betoogde dat deze Valentinus een tovenaars was en dat hij met zijn kunsten de keizer in zijn macht probeerde te krijgen. De keizer bemerkte dat hij zich niet langer tegen het gevoel van zijn raadsliden kon verzetten; hij zou er een volksopstand mee riskeren. Daarom leverde hij Valentinus uit aan de prefect. Deze droeg hem op zijn beurt over aan rechter Asterius. Toen Valentinus eenmaal voor hem stond, bad hij hardop dat God zo goed wilde zijn het verstand alle aanwezige heidenen te verlichten. Asterius veerde onmiddellijk op: 'Als uw God zoals u zegt licht is, dan zou ik wel eens willen zien of Hij iets van zijn licht aan mijn dochttertje zou kunnen geven; ze is namelijk blind. Kan Hij dat, dan zal ik voortaan in Hem geloven.' Nu bad Valentinus: 'Heer Jezus Christus, u bent het ware licht van deze wereld, verlicht ook hier uw dienares.' De woorden waren nog niet verklonken of het meisje kreeg inderdaad het licht in haar ogen terug. Buiten zichzelf van verbazing vielen Asterius en zijn vrouw voor Valentinus op de knieën en vroegen wat zij moesten doen om christen te worden. De priester legde hun uit hoe zij zich daarop moesten voorbereiden. Vervolgens ontving Asterius het doopsel tezamen met de andere veertig mensen van zijn huishouden. Toen de keizer dit ter ore kwam, liet hij ze allemaal in de gevangenis werpen. Valentinus werd gefolterd en tenslotte onthoofd. [Zijn verhaal wordt vaak verward met dat van Valentinus van Terni, een stadje vlakbij Rome; hij wordt vereerd als bisschop en martelaar († ca 304; feest 7 januari). Hij zou zijn naam alle eer hebben aangedaan door een gehandicapt zoonje van de Romeinse staatsambtenaar Creton te genezen.]

Sinds halverwege de vierde eeuw stond er in Rome op de plek van zijn terechtstelling bij de Porta Flaminia ter ere van hem een Valentinuskerk. In diezelfde tijd is zijn feestdag geplaatst op 14 februari. Zo werd deze dag voor de geloofsgemeenschap Valentijnsdag.

Vóór de verspreiding van het christendom vierde men onder de Noord-Europese en vooral de Angelsaksische volkeren een vruchtbaarheidsfeest. Men geloofde namelijk dat op de 14e februari de vogeltjes voor het eerst met elkaar paarden. Daaruit ontwikkelde zich het gebruik om jongens en meisjes op de vooravond van die dag lootjes te laten trekken. De winnaars waren voor een jaar met elkaar verbonden. Toen het christendom zich over deze streken verspreidde, bleef dat oude gebruik in stand; het werd verbonden met de naam van de heilige die op deze dag werd gevierd: Valentinus. Vanaf dat moment noemde men de winnaars van het loterijspelletje 'Valentijn en Valentine'. Ook degenen die elkaar voor het eerst op deze dag ontmoetten en verliefd werden kregen deze benaming.

De tegenwoordige gewoonte om aan iemand die je graag mag, een aardigheidje te geven, is een afzwakking van dit oorspronkelijke gebruik.

Valentinus is patroon van de bijenhouders (wellicht op grond van het vruchtbaarheidsfeest waarmee hij in verband werd gebracht: de bijtjes en de bloemetjes stonden immers eeuwenlang model voor de menselijke voortplanting!); hij is ook beschermheilige van verliefden, verloofden en jonggehuwden, en wordt aangeroepen voor het welslagen van het huwelijk.

Men roept zijn hulp in bij vallende ziektes. Gaat terug op Valentinus van Terni? Daarmee doet hij zijn naam alle eer aan. Een andere verklaring luidt: als martelaar is hij voor zijn vervolgers recht overeind gebleven en niet *gevallen*! Ook zegt men: in het Germaanse taalgebied ligt 'Valentin' in klank dicht bij 'vallen niet'...